UN PERFORMER NEOBIȘNUIT

FILMUL DE SPORT

Filmul de sport își are virtuțile sale în epoca noastră, cînd scurt-metrajul tinde să cucerească tot mai mult teren — dată fiind criza de timp în care se zbate omul contemporan.

Născută și promovată datorită eforturilor Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport, cu sprijinul studiourilor „Alexandru Sahia" și „București", cinematografia sportivă românească, deși foarte tînără, a repurtat o serie de succese prestigioase peste hotare, ocupînd un meritat loc în elita mondială a filmului de sport. În 1968, la Oberhusen (R.F.G.), filmul **„Lecția de gimnastică"** a primit mențiune. În acest an, la Grenoble, **„Lupta la semicerc"** a obținut premiul Comitetului internațional de

Medalia obținută la Grenoble, la al III-lea Festival al filmului sportiv

artă și literatură cinematografică (CIDALC). Tot în acest an, la Budapesta, scurt-metrajul **„Zborul în alb"** a primit premiul pentru cel mai bun film de educație.

Zilele trecute, la Kranj, (Iugoslavia) o nouă afirmare de prestigiu a consolidat poziția României în elita cinematografiei sportive mondiale. La cel de al III-lea Festival internațional al filmului sportiv, desfășurat sub egida C.I.E.P.S. și U.N.E.S.C.O., filmul **„Lupta la semicerc"** (regia **Erwin Szekler**) a primit premiul pentru regie, iar filmul de tir **„20 de secunde"** (scenariul **Horvath și Narti**) premiul pentru scenariu. Ca o recunoaștere a meritelor filmului de sport românesc, prof. Virgil Anastasescu a fost ales în juriul de decernare a premiilor CIDALC.

★

Filmoteca CNEFS dispune la această oră de peste 30 de titluri de filme sportive. Unele informează despre istoria mișcării sportive (**„File din istoria sportului în România"**), altele sînt documentare despre marile competiții găzduite de țara noastră (**„Campionatele mondiale de lupte — 1967", „Europenele de box — 1969"**). O parte din scurt-metrajele filmotecii se adresează specialiștilor (**„Volei pentru copii și juniori", „Tehnica baschetului"** etc). Multe se adresează însă maselor de cetățeni cu invitația expresă de a-i determina să facă sport, să practice exercițiul fizic ca pe un corectiv al vieții tot mai sedentare, produs al civilizației moderne. Filmele **„Pentru ținuta dumneavoastră", „Timpul care vă aparține"** și multe altele au fost bine primite de public.

Pentru anul 1970, filmoteca CNEFS se va îmbogăți cu zece noi producții. **„Triunghiul performanței"** (avînd ca temă legătura dintre sportiv, antrenor și medic), **„Fața nevăzută a performanței"** (un film despre eforturile sportivului, necunoscute marelui public), **„Rachete de argint"** (scurt-metraj despre Ion Țiriac și Ilie Năstase), **„Sportul și școala"** etc.

Cinematografia sportivă românească, deși numără puțini ani de existență, și-a dovedit pe deplin maturitatea, scurt-metrajul de sport fiind un veritabil performer în cadrul marilor competiții — festivaluri internaționale la care a participat. Un performer neobișnuit, ale cărui recorduri — citește premii, medalii — pe plan mondial vin să dea un plus de strălucire activității sportive din țara noastră.

Sever NORAN

Se conturează muzeul sportiv al Clujului

Două patine din os, șlefuite rudimentar și cu orificii pentru curele subțiri din piele (descoperite în subsolul Casei studenților din Cluj), avînd o vechime de cca. 3 000 de ani, și statueta unui gimnast, datînd din timpul stăpînirii romane, atestă prezența îndepărtată a educației fizice în această zonă a Transilvaniei și totodată ele reprezintă unele dintre cele mai prețioase piese ale muzeului sportiv al Clujului, proiectat să se deschidă la sfîrșitul acestei luni.

Iată, deci, că ideea vehiculată mai de mult — aceea de a conserva trecutul sportiv al României în muzee deschise în mai multe centre ale țării — a găsit teren fertil și la Cluj, ea urmînd să se transpună, în cel mai scurt timp, în realitate.

Trofee sportive, fanioane și insigne, primite de către sportivii clujeni de-a lungul anilor (și donate de către aceștia printr-o superbă înțelegere), ștampile de-ale cluburilor, legitimații și carnete de membru, fotografii cu valoare de document, cărți ce tratează importanța educației fizice sau probleme ale diferitelor discipline sportive, compun un univers ce acoperă o mare perioadă de timp și în care, actuala pleiadă de sportivi găsește atît izvoarele, cît și temeiurile de învățătură.

Dintre exponatele valoroase, medaliile unui concurs de ciclism organizat în 1890, fotografii din activitatea societății sportive Petru Maior (1910—1912) și ale clubului Ardeleana (1914), trofeele unui mare concurs de tenis (1926), placheta de campioană oferită, în 1937, echipei Clujului, de către Federația română de popice și, cel mai proaspăt exponat, drapelul de județ fruntaș în întrecerea pe țară, acordat în 1969, de către C.N.E.F.S., județului Cluj.

Prin organizarea acestui muzeu, cabinetul metodico-științific (metodist organizator — prof. Teodor Cicoare) și C.J.E.F.S. Cluj dovedesc, pe lîngă interes și respect față de trecutul sportiv al orașului, o multilaterală înțelegere a fenomenului sportiv și a necesității de reflectare a acestuia, în forme multiple.

Se împlinește, totodată, un act de cultură, un muzeu făcînd parte integrantă din civilizația unui popor.

Nușa DEMIAN

P.S. Muzeul aflîndu-se, încă, în stadiul acumulărilor, toți cei care posedă piese valoroase sînt rugați să le doneze. Adresa : sediul C.J.E.F.S., str. Petru Groza, nr. 40, Cluj.

„COCTAIL ROTTERDAM"

În cortegiul faptelor care țes viața unei echipe de fotbal aflată în deplasare în străinătate, cele 90 de minute de joc reprezintă, firește, „materia primă" cea mai importantă, oferită ca atare și apoi interpretată cu lux de amănunte și de nuanțări de către reporteri.

De cele mai multe ori însă în afara meciului propriu-zis, întîlnești marginalii demne de tot interesul, adiacente care-ți solicită atenția și preocuparea. Iată, în rîndurile de față, cîteva din secvențele mai mult sau mai puțin sportive, unele chiar extrasportive, care ne-au captat privirea și gîndurile.

La aeroport, în interval de 72 de ore

Aminteam, în prima corespondență de la Rotterdam, că „sosirea echipei arădene a prilejuit o manifestare cu diverse numere de artificii", gazdele întrecîndu-se în atenții. Sosiți ca pentru o mare finală, zeci de ziariști olandezi au făcut o adevărată risipă de filme pentru a-i prinde pe jucătorii români, în grup și — pe fiecare în parte, în pozițiile și din unghiurile cele mai curioase. A urmat apoi o adevărată conferință de presă (în care, printre altele, lui Nicolae Dumitrescu i s-au făcut complimente de circumstanță, dar i s-au pus și destule întrebări cu tîlc), gazdele arătîndu-se în general atente și prevenitoare pînă la cele mai mici amănunte.

Nu mică ne-a fost surpriza, 72 de ore mai tîrziu, la plecarea de pe același aeroport, cînd jucătorii români au fost salutați de numai două persoane într-un „protocol", ca și inexistent, durînd 2—3 minute.

„Scorul e de vină" — *spuneau fotbaliștii arădeni. Oricum, între punerea în scenă a uverturii și aceea a finalului a existat o diferență regizorală șocantă*

Discuție cu dl. Van Eck sub o ploaie torențială

...Seara, în ajunul meciului Feijenoord — U.T.A. echipa arădeană se echipează în vestiar în vederea antrenamentului pe care-l va începe peste o jumătate de oră. În acest timp fac un tur al stadionului, oprindu-mă la un teren de antrenament, dotat cu instalație de nocturnă, pe care vreo 10 tineri, între 16 și 18 ani, fac unele exerciții pe care nu le-am mai văzut. De pildă, pe cît de greu, pe atît de interesant mi s-a părut un sprint de o sută de metri pe o fișie a terenului pe care se aflau 4—5 garduri de 70—80 cm înălțime, jucătorul primind și retransmițînd balonul, între două garduri, unui coechipier, cursa încheindu-se printr-un șut din fuleu la poartă. Repetat de 15—20 de ori, exercițiul de mai sus era un fel de „tortură", dar beneficiile complexității lui mi s-au părut evidente.

Cum, în pofida ploii, care devenise, între timp, torențială, exercițiile continuau fără să se acorde cea mai mică atenție perdelei de apă, m-am adresat omului care conducea antrenamentul. Mi s-a recomandat : „Van Eck, antrenor la echipa a doua, de rezerve, a Feijenoordului". *Am discutat despre numărul antrenamentelor săptămînale (4), despre caracterul lor (unul fizic, unul cu balonul, unul mixt și un joc-școală), despre tinerii care acum se antrenau singuri, ca niște școlari care cunosc foarte bine lecția.*

— Ei sînt viitoarele stele ale Feijenoordului — *mi-a spus dl. Van Eck.* Iată cîteva nume pentru care semnez în alb : Wirts, Malypard, Van der Vall, Leeuwen, Bosqieter, Van der Speck...

— *Dar sînt foarte tineri — am încercat eu o replică mai mult ațîțătoare.*

— Foarte tineri, dar noi am cîștigat ediția trecută a campionatului rezervelor echipelor de prima divizie *(jocurile se dispută sîmbătă)*, în vreme ce marea Feijenoord a fost întrecută de Ajax

De la Madurodam la clandestina Veronica...

Pentru a „omorî" timpul dinaintea partidei — numai antrenorii și jucătorii știu ce greu trec acele ceasuri de frămîntări dinaintea jocului — echipa arădeană a făcut o frumoasă și instructivă călătorie cu autocarul la Haga și pe coasta Mării Nordului, la stațiunea Scheveningen, o „Mamaia a litoralului olandez".

Cîteva notații dintr-un carnet plin. Sobrietatea și eleganța arhitecturală a Hagăi este dominată de celebrul „castel al păcii", un castel ca în povești, care oferă ochilor un cadru pe care nu-l bănuiai citind doar istoria.

Madurodam, o miniatură a Olandei care te duce cu gîndul la vestita „Disneyland" a lui Disney, are ca trăsătură distinctivă dominantă... seriozitatea. Pe un aeroport Schiphol (vestitul aeroport din Amsterdam) miniatural, se mișcă mici... coloși ai aerului, Boeing-uri, Concorde etc. Pe apa a zeci de micro-canale trec ca niște săgeți nave-machete, deranjate doar de niște rațe sălbatice, care nu se sperie de vizitatori (!). Clădiri la scară, reprezentînd celebre edificii din toată țara. În fine, pajiști „imense" pe care „pasc" mii de vaci... olandeze, celebre și ele în viața economică a lumii.

De la Madurodam la Scheveningen, o plajă renumită, care nu ne produce o impresie deosebită — plaja e scurtă, marea e furioasă — dar comparația pe care o facem spontan cu frumosul litoral românesc este întreruptă de intervenția Dorotheei, interpreta-ghid. „Priviți în zare, vedeți conturul acela alb al unui vas? E „Veronica", stația de radio fantomă, clandestină".

Aflăm că acest post de radio ilegal a fost la un pas de a fi capturat acum o săptămînă, dar a scăpat pentru a nu știu cita oară. Mai aflăm că are multe transmisii pentru hippies...

Apropo de hippies...

Îi vedem din autobuz — nu sînt prea mulți, dar sînt destui. Fotbaliștii arădeni fac glume pe seama lor. Aflăm că acum vreo lună, la Kralingse Bos, o pădure din vecinătatea Rotterdamului, a avut loc un festival-hippy. S-au adunat 50 000 de tineri, au dormit vreo trei zile pe pămînt, poliția n-a întreprins nimic, singurul deranjament producîndu-l mașinile Salvării, care transportau pe rînd pe cei care dădeau semne de boală...

La întoarcerea în Rotterdam, o imagine tot cu tineri, dar cu altfel de tineri : pe străzi treceau convoaie de manifestanți, docheri din marele port, care se aflau în grevă de zece zile, cerînd mărirea salariilor.

Marius POPESCU

Moment dramatic din meciul Feijenoord — U.T.A. Van Hanegem a pătruns spre poartă, a șutat peste Gornea, dar și peste bara transversală. Uf...

ALPINISM

În vale
Dispar molizii unii cîte unii

Și-apare
Măreția amăgitoare
A genunii.
Între pămînt și cer,
Vulturii sfidători
Întîrzie pe cîte-o stîncă
Înfiptă în eter ;
Și liniștea adîncă
Doarme, în tărie,
Un somn de veșnicie.
Aici, în stînca tare,
În inima urcușului ajuns,
Trecutul epocelor nu mai are

Nimic de-ascuns.
Și-n timp ce muntele, cu greu,

Descoperă culisele,
Tu urci mereu mai sus, mereu,

Cu rucsacul și visele.

Victor HILMU

Niagara Falls Review

O IMAGINE UNICAT...

...O putem intitula **„bucuria victoriei", „la o secundă după memorabila cursă"** sau, simplu **„prima medalie de aur a canotajului românesc, cucerită la un campionat mondial"**. De ce, totuși, fotografia reprezintă un unicat ? Pentru că, imaginea bărcii noastre de 2+1 a fost singura care a avut onoarea să apară în presa locală canadiană, evoluția schifiștilor **ȘTEFAN TUDOR, PETRE CEAPURA și GHEORGHE GHEORGHIU**, fiind considerată ca **epocală !**

Și acum explicația imaginii apărute în „Niagara Falls Review" : CÎND PLUSUL DEVINE STROC. Este vorba de Gheorghiu care, după splendida performanță, e undeva în... cîrca lui Ceapura !

BOX ÎN PREISTORIA AFRICANĂ ?

Sportul Africii Negre, o „necunoscută" pînă mai ieri, a intrat în patrimoniul mișcării sportive mondiale în special după „explozia" de la J.O. din Mexic. Numele unor Abebe, Wolde, Keyno sînt astăzi cunoscute de iubitorii sportului de pe întreg mapamondul, reprezentînd, în același timp, dovada uriașelor resurse ale acestui continent în plină dezvoltare.

Puțini știu, totuși, că sportul sau mai bine spus exercițiile fizice, au o istorie milenară pe meleagurile africane. Adevărate competiții sportive au avut loc aici cu secole înaintea primelor Olimpiade antice. Nenumărate desene, descoperite în ultimele decenii pe pereții diferitelor peșteri, constituie o dovadă grăitoare a preocupărilor sportive ale locuitorilor Africii din acele timpuri. Primele „monumente" de acest fel au fost descoperite cu aproximativ 30 de ani în urmă în pustiul Tassili-n-Azzer, din sudul Algeriei. Dar această galerie de piatră descoperită în Sahara s-a dovedit a nu fi unica în Africa. Cercetările arheologice au scos la iveală noi creații artistice, avînd ca temă sportul. În grotele din Tanzania, unul dintre desenele descoperite reprezintă probabil trei boxeri în diverse atitudini. Atrag atenția mănușile uriașe cu care erau echipați acești maeștri ai ringului. Cît despre faptul că evoluează trei boxeri, se pot face diferite supoziții, printre care și aceea (glumeață) că arbitrul însuși nu se mulțumea doar să urmărească lupta dintre adversari, ci intervenea în mod activ cînd regulamentul nu era respectat...

De o mare popularitate s-au bucurat, în vechea Africă, scrima cu bețe și salturile cu sprijin. Desenele au fost găsite în pustiul Libiei și-ți produc, după zeci de secole, emoția estetică pe care numai o capodoperă ți-o poate insufla. Sportul african are tradiții care se pierd în negura vremurilor, descoperirile făcute în ultimul timp demonstrînd faptul că locuitorii din această parte a lumii cultivau ramuri sportive atît de moderne cum sînt boxul și scrima.

RĂSPUNDE Ion Poștașu

VASILE CONEA, CURTEA DE ARGEȘ. Bănuielile dv. sînt întemeiate : Constantin Dinischiotu, directorul teatrului „Al. Davilla" din Pitești, este una și aceeași persoană cu fostul baschetbalist de acum 25 de ani. Singura deosebire este că acum nu mai aruncă la... coș decît piesele slabe. Și, se spune, are aceeași precizie ca pe vremuri ! !

CONSTANTIN MUNTEANU, IAȘI. Înainte de a veni la Steaua, fotbalistul Vigu a activat la Crișul Oradea.

IULIA PASCARU, ȘTIUBENI. Din nou o scrisoare de 6 pagini, tot despre fotbal și tot de la o cititoare ! În curînd, o urmașă a Evei va solicita postul de consilier F.R.F. Bănuiesc că performanța U.T.A.-ei, la Rotterdam, v-a prilejuit și dv. o mare satisfacție, chiar dacă nu i-ați dat nici o șansă și ați cerut... înlocuirea ei din C.C.E. În fotbal, pronosticurile sînt foarte riscante. Vă spun eu, din experiență !

IACOB FILIPAȘ, CORVINEȘTI. „Nene Ion Poștașu, te rog să-mi dai adresa lui „Poli" Iași, ca să-i întreb dacă s-au răzbunat pe portarul Constantinescu pentru plecarea lui de la această echipă". Vă informez, în primul rînd, că el a plecat cu consimțămîntul clubului ieșean. În orice caz, dacă vor să joace și anul viitor în A. ieșenii trebuie să învingă cît mai mulți adversari ori că o fac din... răzbunare sau nu.

OCTAVIAN PUIU, ORADEA. Adresele lui Ion Țiriac și Ilie Năstase. Vi le dăm pe cele actuale : Ion Țiriac, la clubul Dinamo, șos. Ștefan cel Mare nr. 9 ; Ilie Năstase, la clubul Steaua, calea Plevnei 114. Pentru cele din săptămînile următoare, mai întrebați-ne !

MARIN DOBRESCU, BUCUREȘTI. Părerea noastră este că arbitrul Octavian Comșa a procedat regulamentar, acordînd lovitură de la 11 metri, la faultul comis de Ianul (Politehnica Iași) asupra lui Dumitrache, în momentul cînd acesta pătrundea în careu. Chiar dacă infracțiunea s-a petrecut pe linia de 16 metri, așa cum spuneți dv., susținînd că ați „văzut foarte bine", sancțiunea regulamentară este cea dictată de conducătorul partidei, LINIILE FĂCÎND PARTE DIN SUPRAFEȚELE PE CARE LE DELIMITEAZĂ. Din păcate, faptul acesta este ignorat de spectatori și, nu de puține ori, chiar de către arbitri !

IOSIF HEGYER, LUGOJ. Ați întîlnit, cu cîtva timp în urmă, în ziarul nostru, rezultatul de 12,1 m la săritura în înălțime. Ne întrebați dacă este vorba de un nou record mondial ? Nu, este un record al... corecturii. După toate probabilitățile, nu va fi omologat !

Ilustrații : N. CLAUDIU

LONGEVITATE... EFEMERĂ

Recent, cu prilejul unei noi egalări a recordului mondial la 110 m garduri (13,2), s-a menționat că acest record este cel mai vechi din tabela recordurilor masculine (1959). Deci, unsprezece ani.

Au fost recorduri care au durat mai mult ? Sigur că au fost. Cauza ? Cu ani în urmă, o mare performanță se obținea mai greu, nu atît de multe popoare și continente făceau atletism, metodele de antrenament nu erau atît de avansate, alimentația și baza materială nu revoluționaseră tehnica.

Deși sîntem convinși că, măcar în parte, aceste recorduri rezistente vă sînt cunoscute, noi le reamintim pentru cei tineri : 16 m la triplu japonezul Tajima (12 ani), 4.77 la prăjină (bambus) Cornelius Warmerdan (18 ani), 8,13 m lungime (25 de ani). Precum și 1:46,6 la 800 m, (Harlig), 3:43,0 la 1 500 m (Hägg) sau recordurile mondiale de fond ale omului-cronometru, finlandezul Paavo Nurmi. La noi, recordul lui Ion Moina 10,4 pe suta de metri a dăinuit 21 de ani.

Dintre recordurile actuale, par să aibă longevitate (dar parcă știi vreodată ce se întîmplă pe stadion, în fiecare an, la fiecare concurs ?) recordul la greutate al lui Randy Matson (21,78 m), cel de la înălțime al lui Brumel (2,28) și, bineînțeles, ultimul record de la lungime al lui Beamon, realizat la Mexic, la ultima Olimpiadă : 8,90 m ! Este mereu asaltat, cu flop și rostogolire, recordul încă rezistent al Iolandei Balaș (1,91 în 1963), deși el e realizat cu un stil astăzi nemaifolosit, foarfecă.

Dar riscăm să vă plictisim, cu această lungă introducere atletică. În fond, nu numai în atletism se poate vorbi de longevitatea recordurilor. Înotul și-a avut și el cîndva (nu ca acum cînd la o singură ediție a campionatelor naționale se stabilesc în America 14 noi recorduri mondiale), recorduri de granit. Ne amintim de granițele de un minut ale probei clasice de 100 m craul, atît la bărbați, cît și la femei, care au așteptat

LUMEA RECORDURILOR

destul de mult pînă ce Johny Weissmüller și australianca Dawn Fraser le-au trecut, după o muncă tenace de foarte mulți ani.

Înotătorul suedez Arne Borg a fost unul din cei mai mari campioni ai lumii, deținător a 31 de recorduri mondiale, între anii 1921—1929, dintre care cel pe 1500, redutabil, nu a fost ameliorat decît în 1938. Astăzi, recordurile de înot sînt coborîte cu mare ușurință, vîrsta recordmanilor atinge limite negîndite ieri, metodele de antrenament s-au perfecționat, rezistența omenească a ajuns un lucru foarte docil.

Au avut viață lungă, asemenea vinurilor lui Cocea, recordurile de la automobilism și aviație. Cei 668 km pe oră stabiliți de John Cobb, pe o mașină și o pistă specială, în 1947, au fost multă vreme zadarnic asaltați și tot așa granița supersonică a zborului cu avionul.

De ce unele recorduri sînt mai ușor de îmbunătățit, iar altele încremesc ani de-a rîndul, nu este chiar atît de greu de explicat, dar fiecare sport își are rațiunile și resorturile lui intime.

Spre deosebire de sporturile mecanice, unde recordurile nu au avut longevitate, inovațiile tehnice și talentul conducătorilor determinînd progrese continue (Fangio, Clark, Steward, Agostini), în tir recordurile au fost mai sigure, mai puțin mobile, aici limitele fiind oarecum absolute.

Au avut, dar nu mai au acum longevitate, recordurile de haltere, mai ales de cînd au fost depășite la categoria maximă 550 și apoi 600 kg, numărul membrilor „clubului" celor 600 kg crescînd mereu.

În general, credem că în probele complexe, care solicită un efort dublu de intensitate și tehnică, așa cum sînt pentatlonul, decatlonul, pentatlonul modern, recordurile sînt mult mai stabile.

Atît timp cît materialele și tehnica nu evoluaseră atît de mult, nici în schi recordurile nu s-au schimbat peste noapte. La coborîre nu se depășise în cursă 130 km și la km lansat 149 km (Zeno Colo 1951), iar la sărituri mult timp recordul celei mai mari trambuline nu trecuse de 120 m (Planica — Iugoslavia).

Între timp însă toate aceste recorduri au fost net depășite, cel de la km lansat (183 km pe oră) și cel de la trambulină (163 m), fiind parcă din nou de netrecut, dar aceasta numai aparent, pentru că, în curînd se vor face noi tentative, fără îndoială reușite.

Recordurile au o existență efemeră. Așa cum spunea odată Iolanda Balaș, recordmana noastră mondială, ele sînt făcute pentru a fi doborîte, căci aceasta este legea progresului.

De aceea longevitatea recordurilor nu este o virtute a sportului, un lucru care să ne bucure, chiar cînd noi sîntem posesorii acestor recorduri. A le reînnoi mereu, aceasta poate fi, într-adevăr, un record. Un record, nu de longevitate, ci de tinerețe, căci tinerețea este totdeauna talentată și impetuoasă, nemulțumită de sine și de ceea ce toată lumea crede că este foarte bine statornicit.

VIRGIL LUDU

Fără cuvinte... — Desen de V. CRAIȚA-MÎNDRĂ